

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VALSTYBINĖS KALBOS ĮSTATYMO NR. I-779 16 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-627 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINIO KODEKSO 2.40 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
NR. XIVP-628 PROJEKTO (toliau – Projektas)
(TAP-23-373; TAIS-22-10443(3))**

Nr.

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį Lietuvos Respublikos įstatymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimams, teikiama šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Siekdami teisinio reguliavimo nuoseklumo, siūlytume papildomai apsvarstyti galimybę atsižvelgti į Teisingumo ministerijos 2023 m. kovo 10 d. rašte Nr. (1.6Mr) 2T-271 išdėstytas pastabas. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2021 m. gegužės 5 d. priėmė nutarimą Nr. 350 „Dėl patobulintų Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.40 straipsnio pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“. Šiuo nutarimu buvo pritarta Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.40 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui (reg. Nr. XIIP-1159(2)) ir Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui (reg. Nr. XIIP-1160(2)). Minėtų projektų nuostatos kai kuriais aspektais iš esmės skiriasi nuo tų, dėl kurių teikiamas Projektas (pavyzdžiui, dėl Valstybinės lietuvių kalbos komisijos (toliau – VLKK) vaidmens vertinant juridinių asmenų pavadinimų darybą, dėl kitų kalbų raidžių vartojimo sudarant juridinio asmens pavadinimą ir pan.). Kyla teisinis neaiškumas, dėl kokių priežasčių tos pačios kadencijos Vyriausybė dėl alternatyvių teisės aktų projektų, kuriais siūloma tobulinti tuos pačius teisinius santykius, pateikia nenuoseklią ir kai kuriais esminiais momentais skirtingą poziciją. Viena vertus, dalį šių neaiškumų būtų galima panaikinti atsižvelgus į Teisingumo ministerijos pastabas. Kita vertus, jeigu nuo 2021 m. atsirado aplinkybių, dėl kurių Vyriausybė nagrinėjamaais klausimais turėtų keisti savo poziciją, šias aplinkybes siūlytume aiškiai atskleisti teikime arba Projekte (priklausomai nuo priežasčių pobūdžio ir/ar jų reikšmės).

2. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo Nr. I-779 16 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-627 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIVP-627) pirmojo sakinio pakeitimas, kuriuo atsisakoma privalomo VLKK nutarimų laikymosi ir antrojo sakinio formuluotė, kuria nustatoma tik VLKK patariamoji funkcija juridinių asmenų pavadinimų

darybos srityje, galimai nedera su Lietuvos Respublikos Valstybinės lietuvių kalbos komisijos įstatymo 3 straipsnio 4 ir 9 punktais bei 6 straipsniu. Paminėtose Valstybinės lietuvių kalbos komisijos įstatymo nuostatose nėra nustatyta jokių išimčių, numatančių, kad VLKK negalėtų nustatyti lietuvių kalbos tvarkybos krypčių, spręsti lietuvių kalbos norminimo ir kodifikavimo klausimų juridinių asmenų pavadinimų darybos srityje, taip pat nenustatyta, kad VLKK šioje srityje negalėtų priimti nutarimų, kurie, kaip nurodyta aptariamo įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje, yra privalomo, o ne patariamojo pobūdžio valstybės ir savivaldybių institucijoms, visoms Lietuvos Respublikoje veikiančioms įstaigoms, įmonėms ir organizacijoms. Siūlytume papildomai įvertinti šiuos aspektus tobulinant Projektą.

3. Jeigu nebūtų atsižvelgta į šios išvados pirmą pastabą, siūlytume papildomai įvertinti Įstatymo projektu Nr. XIVP-627 keičiamo 16 straipsnio antrojo sakinio formuluotę „kad VLKK teikia patarimus ir pagalbą kaip įgyvendinti <...>“ lietuvių kalbos normas sudarant juridinių asmenų pavadinimus, tikslingumo aspektu. Atsižvelgiant į aptariamo projekto aiškinamajame rašte pateiktą argumentą, kad VLKK vaidmuo juridinių asmenų pavadinimų darybos kontekste turėtų būtų tik patariamasis, bet ne privalomas, taip pat įvertinus Įstatymo projektu Nr. XIVP-627 siūlomą formuluotę, kyla teisinis neaiškumas, kokia dar pagalba be patarimų galėtų būti teikiama. Siūlytume apsvarstyti, ar žodis „pagalba“ šiame kontekste nėra perteklinis ir ar Projektu neturėtų būti siūloma jį išbraukti. Be to, siekdami teisinio reguliavimo nuoseklumo ir atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos Valstybinės lietuvių kalbos komisijos įstatymo 9 straipsnyje vartojamą terminiją, siūlytume žodį „patarimus“ keisti į žodį „konsultacijas“ bei šiuo siūlymu papildyti Projektą.

Teisės grupės patarėja

Liucija Kriukovienė